N°. 65 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS-BLAD,

Donderdag 15 Maart.

Frankrijk.

Parijs, den 11den Maart.

De kamer van afgevaardigden heeft gisteren, in weerwil van de pogingen des ministers van financien en van den heer *Vivien*, met eene kleine meerderheid besloten, om het voorstel van den heer *Lespinasse* betrekkelijk de achterstallen van de jaren van het lepioen van zes, in overweging te nemen. Het is de tweede maal dat deze zaak ter sprake komt in de kamer. Bij de erkenning aan den eenen kant van de pligtmatigheid om de belooning uit te keeren verbonden aan bewezene diensten, zijn de middelen waarover het fonds kan beschikken, aan den anderen, buiten alle evenredigheid met de behoeften, terwijl velen van meening zijn, dat men bezwaarlijk de schatkist met die schuld kan beladen.

Aan het slot der zitting werd een brief van den heer *E. de Girardin* gelezen, waarbij hij zijn ontslag als lid der kamer verzoekt. Na de volcooiing te hebben gemaakt, dat het meerendeel der leden de aanmaning om hem voor de regtbank te betrekken geweigerd had, wilde hij thans vrijwillig zijne vijanden in de gelegenheid stellen om hunne aanspraken te doen gelden.

— Veel wordt er nog er gesproken over de verklaringen van den minister in den boezem der commissie van reductie; men is thans te meer verlangend naar het besluit der kamer. Vele lieden denken dat de kamer te besluiteloos is om krachtig door te tasten en geloven derhalve dat er dit jaar weinig van de zaak zal komen.

— Een der weekbladen, *la Revue de Paris*, spreekt van eene toenadering der heeren *Guizot* en *Thiers*, waarbij de heer *de Remusat* tot bemiddelaar zou strekken. Het verschil tusschen deze beide staatslieden bestaande, acht men intusschen te groot, dan dat dit berigt veel geloof zou verdienen.

— Men heeft berigt uit Rio Janeiro, dat de Prins *van Joinville* den 15den January aldaar is aangekomen en nog de laatste rijke verschuldigde verbewijzen werd ontvangen. Tegen het einde der maand zou de Prins Rio verlaten en naar Frankrijk terug keeren, na alvorens Bahia en Fernambucq te hebben bezocht.

Van den 12den Maart.

Heden zijn in de kamer van afgevaardigden de discussien aangevangen over de anderhalf millioen fr. voor geheime fondsen. Bij het vertrek van den post hadden een paar redenaars voor en tegen het woord gevoerd. Vooraf had de kamer eene aanvraag van ruim vijf en een half millioen tot suppletie der pensioenen van onderscheidene departementen toegestaan.

— Het *Journal des Débats* behelst heden een betoog ten voordeele van de aangevraagde fondsen, welke het niet betwijfelt of zullen door de kamer worden toegestaan. Hetzelfde neemt te dezer gelegenheid met warmte de verdediging van het bestuur op zich, en spreekt over de geruchten die sedert eenige dagen gelooven hebben van eene coalitie tusschen de heeren *Guizot* en *Thiers*, geruchten die men zegt op het tegenwoordig oogenblik in omloop te zijn gebragt door de oppositie, om het ministerie te verzwakken; hetzelve waarschuwt daarbij de lieden die men als hoofden der bedoelde coalitie aanmerkt, dat hun invloed op verre na zoo groot niet is als zij zich schijnen in te beelden.

— De commissie voor de ijzeren spoorwegen heeft in verscheidene zittingen over de door het gouvernement aangeboden ontwerpen beraadslaagd. Na eene levendige beraadslaging, waarin de heer *Arago* het bestuur der bruggen en wegen hevig heeft aangevallen, te wederzijde den heer *Thiers* een verdediger vond, heeft de meerderheid het ministerieel ontwerp vermeenen te moeten afwijzen. Zonder het beginsel te betwisten, dat de staat bij de openbare werken in 't geheel niet moet tusschen beide komen, heeft de commissie vermeend, dat de toestand der financien het tot stand brengen van zulke grootsche ondernemingen niet veroorloofde; de staat begreep men, verderde langzamer met het werk en moest duurder betalen, zoodat men de bijzondere kompagnieschappen niet mogt afwijzen, maar alleen tusschenbeide treden als zij in gebreke bleven.

— Berigten van de grenzen houden, naar aanleiding van een brief uit *Caspe* van den 28sten februarij, dat de karlisten op de tijding van de bewegingen den generaals *San Miguel* en *Ayerve* op nieuw het beleg van Gaudesa hebben aangebroken. De generaal *San Miguel* wilde een aanzienlijk konvooi binnen de plaats brengen.

— Uit Sarragossa heeft men nadere berigten omtrent de verrassing dier stad door de karlisten. Op den middag van den 3den vertrok de bende van *Cabanero* van het dorp Lacera, op 12 uren marcheerens van Saragossa gelegen, en kwam den anderen morgen vroeg voor Saragossa; door de poorten van Carmen en Santa Engracia, hun door het verraad geopend, de stad binnen, bezettede terstond den Corso en andere voorname punten en kondigde, in naam van *Karel V*, amnestie aan de [illegible], die hunne wapenen inleverden. De laatstgenoemden [illegible] zich [illegible] en vingen zonder [illegible] of te trachten te vereenigen, het gevecht aan, dat zij de karlisten terug drongen. Ten acht uren des morgens waren den vijand meester; 400 karlisten dien in de kerk van *St. Paul* hadden post gevat, moesten zich overgeven; omtrent 200 anderen die zich in een particulier huis hadden genesteld, zagen zich daartoe eveneens genoodzaakt. De overige onikwamen met moeite. Bij eene dagorde van den 5den des avonds begroef de kommandant van Saragossa het verlies der karlisten, aan dooden op 141, gevangenen 700, waaronder 24 officieren. Aan de andere zijde zou het verlies eenige weinigen bedragen. De tegenwoordigheid der militaire autoriteiten te Saragossa komt onbegrijpelijk voor, daar men te voren van den aantogt der insurgenten onderrigt was.

— De binnenlandsche rente was heden iets flaauwer ten gevolge der geruchten van wijziging in het bestuur, en in afwachting van de discussie in de kamer. De portugesche fondsen waren ook 1 pCt. lager, op de berigten dat men geen leening had kunnen sluiten en het ministerie genoegzaam ontbonden was. De notering was heden (12 *Maart*) 5 pCt. 107,10; 3 pCt. 79,95; Nap. r. 99,70; Sp. Arden 20⅜; Port. 19¼; Rom. L. 101¼.

Nederlanden.

Brussel, den 14den Maart.

In de zitting van de Tweede kamer der Staten-Generaal van gisteren, is ingekomen een verzoekschrift van onderscheidene apothekers in Drenthe, betrekkelijk de aanhangige wet op de geneeskunde. Dezelve wordt aan de commissie tot de petitien verzonden. Deze commissie doet, bij monde van den heer *Star Busmann*, verslag op een rekwest van eigenaren van glasblazerijen (de heeren *Beers* en *Firulij* en *Comp.*), houdende bedenkingen tegen het voorgedragen ontwerp nopens het tarief. Hetzelve zal ter griffie worden nedergelegd.

Aan de kamer wordt hulde gedaan van onderscheidene boekwerken, welke in de boekerij der kamer zullen worden geplaatst. Onder dezelve behoorde een geschrift getiteld: de IJzerbanen beschouwd als het beste materiele middel tot de vestiging van den algemeenen europeschen vrede.

De beraadslagingen over het ontwerp, houdende veranderingen in het tarief van regten op den in-, uit- en doorvoer, worden voortgezet.

De heer *Op den Hooff* verklaart met de grootste belangstelling de aanbieding van het ontwerp te gemoet gezien te hebben. Hij heeft zich intusschen in zijne verwachting bedrogen gevonden. Geene enkele bepaling ten behoeve van den groot-handel wordt daarin aangetroffen. Het 2de artikel beschouwt hij als het belangrijkste van het wetsontwerp. Indien hetzelve niet mogt worden aangenomen dan zou hij wenschen dat daarop wierd teruggekomen. Hij zal tegen het ontwerp stemmen.

De heer *De la Court* kan zijne goedkeurende stem aan de wet niet geven, wegens de bepaling nopens den uitvoer van haardasch en andere meetspecien, die hij strijdig met het belang van den landbouw, inzonderheid van de veefokkerij in het klein, houdt.

De heer *van der Gronden* ziet niet in, dat de groot-handel door de tegenwoordige voordragt lijden zal; integendeel, heeft zij dezelve de aanneming van onderscheidene bepalingen daarvan, het hoogst belang. De voordeelen, door dien handel uit de gelijkstelling van de voortbrengselen van de W. I. met die der O. Indien, te trekken, moesten bezwaren van minderen aard, als over de steenkolen, over het hoofd doen zien, en zulks te meer, als de bepalingen nopens die kolen vooral den inlandschen landbouw in de hand werken.

De heer *Luyben* den handel als den eersten steun van Neerlands welvaart beschouwende, vindt, na onpartijdig onderzoek, dat die steun door de tegenwoordige voordragt geen letsel zal bekomen, en dat voor den handel voordeel daaruit moet ontstaan. De kleine handel, die aan zoo vele handen in de landprovincien werk verschaft, en de landbouw, door de veenderij, zullen daardoor beide eene aanwinst van werkzaamheid erlangen.

De heer *Kniphorst* verdedigt andermaal de wet als geschikt om de inlandsche brandstoffen aan de buitenlandsche, die alleen den vreemdeling bevoordeelt, te doen voortrekken. Meer en meer wordt het erkend, dat de turf geschikt, ja aan te prijzen is voor het gebruik in de fabrijken; in Amsterdam heeft men daarvan het beste bewijs.

Z. Exc. de minister van financien vat het woord op tot verdediging van het ontwerp. Z. Exc. vangt aan met zijn leed te betuigen, dat, bij de behandeling van dit ontwerp, daaraan hier schijn

gegeven is, alsof het hier voor den Nederlandschen staat een vraagstuk gold van te zijn of niet te zijn. De beraadslagingen over dit ontwerp, tot gedeeltelijke wijziging van het tarief, hebben dan ook reeds langer geduurd, dan vroeger over het ontwerp van het geheele tarief het geval is geweest. Naar zijne meening verdiende het aanhangige ontwerp geenszins dien algemeenen tegenstand, en vorderden de belangen van handel en scheepvaart veeleer derzelver aanneming, hetgeen, zijns inziens, zonder benadeeling der nijverheid kon geschieden.

Zich eerstelijk tot het ontwerp bepalende, gewaagde de minister het eerst van de haardassche (Mestspecien, enz.). In het tarief de uitvoer daarvan verboden zijnde, is in onderscheidene streken de voorraad zoo zeer opgehoopt, dat er geene berging meer gevonden werd en men hiervan de schadelijkste gevolgen voor de gezondheid te duchten had. De regering is dan ook verpligt geweest, in enkele gevallen, despensatien te dezen te verleenen en thans wordt de haardassche naar de grenzen, en van daar naar België gevoerd. Het bestaande verbod van uitvoer was in het belang der zuidelijke gewesten genomen. En dat die gewesten die meststoffen behoeven, blijkt uit den vervoer, welke van ouden tijd af en ook thans derwaarts plaats heeft. Intusschen zal dit niet gebeuren, dan alleen dan, wanneer de aanwezige voorraad voor binnenlandsch verbruik te groot mogt wezen. Daartoe strekt het voorbehoud, in de wet vervat. Voor misbruik van dat voorbehoud behoeft geen vrees te bestaan. Wel is waar, er zijn daartegen bedenkingen gemaakt, doch dezelve schijnen den minister niet regtmatig toe. Al dadelijk valt het toch in het oog, dat dit voorbehoud geene nieuwe, geene vreemde zaak is, en dat dergelijke voorbehoudingen in onderscheidene deelen van het tarief gevonden worden, zelfs ten aanzien van zeer belangrijke artikelen. Onderanderen vindt men dergelijk voorbehoud wegens den uitvoer van ammunitie, fabrijkwerktuigen, enz. Het kan dus wel geene vraag zijn, of de kamer nopens dit artikel minder vertrouwen aan de regering zou schenken, dan bij zoo vele andere van veel meer beteekenis, of het stellen van dat vertrouwen in dat geval ook van gevaarlijken aard was. Z. Exc. stemt toe, dat het bezigen van den naam des Konings in de discussien zoo veel mogelijk moet worden vermeden, doch in dit geval mag hij vragen, of het wantrouwen wel geplaatst is ten aanzien van het hoofd van den staat, dat toch gewoon is uit eigen oogen te zien. Nopens de ontlasting van onbewerkt blik in bladen valt aan te merken, dat de schijnbare opoffering welke de schatkist daardoor lijdt, naar men hoopt, wel zal worden opgewogen door den meerderen aanvoer, welke daarvan te verwachten is. Overigens gelooft hij, dat het stelsel van beschermende regten toch niet zoo ver zal worden uitgestrekt, dat dezelve ook toepasselijk zouden worden gemaakt, op fabrijken, welke nog niet bestaan en welligt nooit zullen worden opgerigt. Hij meent wijders, dat de wetten van het tarief steeds als zeer veranderbaar zijn te beschouwen; dat daarbij alles van gebeurtenissen en omstandigheden afhangt; en dat de regering op sommige artikelen reeds sinds lange zou zijn teruggekomen, ware het niet dat men als vreesde, dat bij de behandeling van daartoe strekkende ontwerpen alles ter sprake wierd gebragt. Sinds eenige jaren heeft de regering derhalve van de voordragt van dusdanige wetten afgezien.

Wat het zoo zeer betwiste punt van het inkomende regt op de steenkolen betreft, verloor men, naar het gevoelen des ministers, het juiste standpunt uit het oog, waaruit dat voorstel moest worden beschouwd. Dat standpunt was, dat nog op dit oogenblik een inkomend regt van *f* 2 op de steenkolen bestaat; en dat alleen de door Nederlandsche schepen aangebragte kolen daarvan zouden zijn ontheven. Die uitzondering ten behoeve der Nederlandsche schepen houdt op door de met Groot-Brittanie en Pruissen gesloten traktaten, waarbij de vlaggen der drie mogendheden op dezelfde lijn worden geplaatst en alle uitzondering ten voordeele der Nederlandsche schepen komt te vervallen. Het doel van die traktaten was geenszins om de bepaling van onze in- of uitgaande regten te beperken of te bepalen; dat doel was eenvoudig de bescherming en gelijkstelling der scheepvaart. Alle belastingen of regten op de schepen te leggen, werden dus daardoor gelijk gesteld, en er bestond geen voorregt meer voor onze schepen boven die der medecontractanten. Als het ware had de regering het voorbehoud ten behoeve der Nederlandsche schepen kunnen doen vervallen en eenvoudig het regt van *f* 2,00 op alle kolen, door welke schepen ook aangebragt, kunnen heffen; maar zij verkoos geen gebruik van de traktaten te maken; geen dubbele uitlegging aan dezelve te geven; geen dubbele voordeelen daarvan te trekken. Zij stelde voor, het inkomend regt van *f* 2 tot op *f* 1,00 te verminderen. Men verlangde geen voordeel voor de schatkist te trekken; men wilde alleen zorg dragen, dat zij geen nadeel leede. Het gedane voorstel is geenszins in strijd met de op het laatst van 1827 gegevene verzekering, dat de inkomsten den Rijke de uitgaven bestrijden. Ten bewijze daarvan kan de vermindering van 20 opcenten op den accijns der brandstoffen strekken. De regering verdient niet het verwijt, dat zij het gemeen overleg niet zou wenschen te bevorderen. Zoo ooit, dan is het bij de behandeling van dit ontwerp gebleken, dat de regering dat gemeen overleg weet te bevorderen. Daartoe strekte het uitstel der deliberatien over hetzelve, in December jl.; daartoe verminderde zij het voorgestelde regt van *f* 1,50 tot op *f* 1,00; daartoe beijverde zij zich, in hare tweede memorie van antwoord, de verdediging der wet geheel op deedzaken, of cijfers, te doen steunen. Wat de regering daarmede echter gewonnen heeft, dat heeft de beraadslaging van gisteren en heden doen zien. Evenzeer heeft tot den minister getroffen te hooren zeggen, dat het tot de taktiek der regering behoort, om verschillende onderwerpen in eene wet te vervatten, waardoor men in de onaangename verpligting geraakt het goede voor het kwade te moeten verwerpen, of het kwade voor het goede te moeten aannemen. Men zou echter moeten vragen, in hoe vele wetten het tarief dan wel gesplitst zou moeten worden; of dit tot de goede kennis der zaak zou leiden; en tot hoe vele discussien dit niet aanleiding zou geven. Bovendien, zoo wel onder onze tegenwoordige regering, als vroeger, toen men nog minder met constitutionele taktiek bekend was, zijn de tarieven altijd in eene wet begrepen geweest, en naar de minister gelooft, heeft dit evenzeer buitenslands plaats. Niet gaarne begeeft zich de minister op het gebied der staatkunde. Aangenaam zou het hem geweest zijn, indien dit punt bij de openbare beraadslagingen niet ware aangeroerd geworden. Men zou dat punt veilig aan de voorzigtigheid der regering hebben kunnen overlaten. Hij kan intusschen de verzekering geven, dat de tijd, welke verstreken is sinds den dag der aanbieding van het ontwerp tot op heden, den voldoenden maatstaf om het gewigt dezer aanmerking te toetsen, heeft opgeleverd. Met vertrouwen durft hij zeggen, dat te dezen geene ongerustheid behoeft te bestaan; en dat, bij de sluiting van eventuele handelsverdragen, het thans op de steenkolen te leggen regt met den minsten kwaden invloed op sommige mogendheden hebben zal. Overigens is reeds in de memorien der regering voldoende aangetoond, dat alle soort van kolen minder bezwaard zullen zijn, dan voor 1 januarij jl. het geval was. Alleen op de gruiskolen van de Rhoer kan dat eenig onderscheid maken, doch ook dit bezwaar kon niet groot wezen. Al dadelijk toch wordt de aanmerking, dat de schamele gemeente daardoor het meeste zou moeten lijden, als van zelve ontzenuwd, wanneer men in aanmerking neemt, dat de mindere standen turf gebruiken; dat ook de stedelijke besturen en armen-directien meerendeels turf uitdeelen; dat waar dit geen plaats mogt hebben, er nog niet altijd gratis van de Rhoer worde gegeven, maar Engelsch gruis; terwijl de armenkassen zich bovendien van eene groote hoeveelheid sintels met goed gevolg bedient. — Daarop trachte de minister in eene breedvoerige wederlegging der door de kamer van koophandel en fabrijken van Schiedam en Leiden opgegeven bezwaren tegen de aanneming van het wets-ontwerp; en tracht Z. Exc. aan te toonen, dat de door dezelve aangevoerde gronden en bijgebragte rekeningen op dwalingen berusten. Onder anderen heeft de kamer van koophandel en fabrijken te Schiedam het bedrag van de gebruikte steenkolen in de stokerijen opgegeven te zijn 249,600; de Regering heeft de overtuiging, dat hetzelve slechts 240,000 pd. beloopt; en dat verschil is daaraan toe te schrijven, dat de regering het huisselijk gebruik voor de branderijen daarvan aftrekt. Gemelde kamer doet hare berekeningen berusten op de veronderstelling, dat het voorgedragen regt geen invloed op den prijs der Rhoerkolen hebben zal. Wat Z. Exc. echter betreft, bij heeft de morele overtuiging, dat die prijs zich zal verhoogen; de minister houdt het daarvoor, dat hetzij de wet worde aangenomen, dan niet, de Rhoerkolen stellig in prijs moeten dalen. Tot dus verre konden zij de mededinging met de Engelsche volkomen, omdat zij quasi met Nederlandsche schepen werden aangevoerd en daardoorvan alle inkomende regten waren bevrijd; zoodra ook de Engelsche kolen zouden of met gelijk regt als de Rhoerkolen zullen zijn belast, zal de prijs van deze laatste, willen zij de mededinging volhouden, moeten verminderen. De bewering van opgemelde kamen, dat er in de branderijen ook Rhoerkolen zouden moeten worden gebruikt, strijdt geheel en al met hetgeen dezelfde kamer, den 31 Mei 1816, aan den Staatsraad *Goldberg* te kennen gaf, namelijk, dat die branderijen zonder Engelsche kolen uit Londen niet kunnen blijven bestaan. Daarenboven, wanneer die branderijen met den langen turf eenige proeven mogten nemen, zou het ras blijken, dat ook die binnenlandsche brandstof met goed gevolg in dezelve kan worden gebruikt. In 1832 werd er een geheel nieuw tarief in de kamers voorgesteld. Hetzelve was vooraf aan de kamer van koophandel en fabrijken ter overweging toegezonden. Sommige artikelen waren daarbij niet ingevuld, ten einde de kamers zelve hare gedachten deswege konden te kennen geven. Wat doet de kamer van Schiedam ten opzigte van de steenkolen? Zij geeft haar verlangen te kennen, dat het regt van invoer op de steenkolen op 15 cents per hoed zou worden bepaald, zelfs zonder onderscheid, of dezelve door Nederlandsche of Engelsche schepen zouden worden aangevoerd. Hare geliefkoosde Rhoerkolen waren daaronder alzoo wel degelijk begrepen. Dat voorgedragen regt zou komen op *f* 1,87½ de 1000 pd., zijnde, met lette wet 97½ centimes, welk in het thans aanhangige ontwerp wordt voorgedragen. Hieruit blijkt alzoo, dat men zich zeer weinig gelijk blijft, en de regering zeer weinige vruchten van hare toegevendheid inoogst. Te dezer gelegenheid kan de minister niet onopgemerkt laten, dat de goede werking der wet op den landbouw niet kan worden ontkend. Uit de ondervinding is gebleken, dat een aanzienlijke voorraad inlandsch graan door de branders te Schiedam is gebruikt. Zij genieten daarvoor eene premie, welke inderdaad door niets geregtvaardigd wordt, en welke men zoo kunnen zeggen, dat bij verlening is gesteld. En niettegenstaande de zuivere winst, welke zij daarvan genieten, in weerwil der overdrevene vergoeding, verklaren die zelfde branders thans dat de graanwet hun een gevoeligen slag heeft toegebragt, ja hen met eenen geheelen ondergang bedreigt, en durven zij aanspraak maken op eene nieuwe vergoeding der Natie. Het request van de kamer van Leiden, hoezeer op bezadigder toon gesteld, is, echter daardoor des te gevaarlijker, omdat het geschikt is de leden tegen het ontwerp voorin te nemen. Ook dat request bevat onderscheidene dwalingen. Uit officiele opgaven blijkt toch, zegt Z. Exc., dat er zich te Leiden bevinden 47 fabrijken, welken te stoomkracht moeten gebruiken. Die fabrijken hebben gebruikt 127,197 ton turf, 2,056,640 ponden engelsche kolen en 2,097,780 ponden kolen van de Rhoer, hetgeen geen ⅓, maar ⅔ voor de Rhoerkolen oplevert. Voor die 47 fabrijken zal de geheele verhooging van den

prijs dier kolen kunnen bedragen ƒ 793,74, en men berekene dan, welk gering bedrag daaruit voor elke dier 47 fabrijken zal ontstaan. Al verder toont de minister aan, dat, bij eene aanneming der wet, de stoomkracht, welke onze nijverheid behoeft, nog minder regten zal moeten betalen, dan in België, het land der kolen, het geval is. Vergelijkt men ook andere naburige staten met de hier bedoelde regten, men onderviudt wederom, dat zelfs dan onze regten daarmede gemeens op zeer hooge staan. De overdrijving, waaraan belanghebbenden zich hebben overgegeven, blijkt verder uit een request van den eigenaar eener nieuwe fabrijk te Haarlem, die ook tegen het belasten van Rhoerkolen bezwaar gerequestreerd, en die zich intusschen, gelijk men zeggen moet, uitsluitend van Engelsche kolen bedient. Evenzoo is dit het geval met de glasblazerijen, waarin, immers in vroeger tijd, alleen Engelsche kolen werden gebezigd. Bij dit aangelegen onderwerp komt nog in aanmerking, dat door het afslaan van dit regt, de schatkist zou beroofd worden van eene opbrengst, waarop bij de raming der middelen voor het loopende jaar stellig gerekend was, en waarop alzoo almede gebouwd was de vermindering van opcenten, waartoe men is overgegaan. Bovendien zal dit regt wel degelijk een heilzamen invloed op onze zeevaart uitoefenen. Eindelijk lette men er wel op, dat wanneer eenmaal eene schikking met België zal zijn getroffen, welke mij alleen wenschelijk voorkomt, de kolen ook van daar zullen worden ingevoerd, en dat, wanneer er alsdan geen regt op den invoer zal bestaan, onze zeevaarenden slechts aan eene geheele kwijning zouden worden blootgesteld.

Ten aanzien der krenten, rozijnen, enz., heeft het ontwerp ten doel den aanvoer onder Nederlandsche vlag van die waren te bevorderen.

Wat het tweede artikel van het ontwerp betreft, men lette wel op, dat dit artikel het levensbeginsel der wet uitmaakt, en van wat meer belang dan alle andere is. Het heeft ten oogmerk de uit Suriname en Curaçao, geïmporteerde verdedige producten geheele vrijstelling van regten te verleenen. Die bezittingen zouden daardoor het voorregt genieten, hetwelk aan de producten onzer O. Indische volkplantingen reeds vroeger was toegekend. Deze heilzame bepaling moet de goedkeuring der kamer verwerven, omdat de handel met onze West-Indien dringend opheuring vordert.

Met deze inlichtingen en opheldering hoopt de minister bij velen eenige overtuiging te weeg gebragt te hebben, en vleit hij zich met de aanneming van het wets-ontwerp. Mogt de ondervinding, die beste leermeesteres, doen zien, dat sommige takken van nijverheid te zwaar door dit inkomende regt worden gedrukt, dan kan er altijd door te verleenen vrijdom daaraan te gemoet gekomen worden. De vaderlijke zorg der Regering strekt zich toch mede tot de nijverheid uit; en ook deze heeft zich immers nooit in hare verwachtingen te leur gesteld gezien.

Wat de niet in de wet begrepen artikelen betreft, daarover zal de minister niet uitweiden; waar toch zou hij aanvangen, waar zou hij eindigen. Nopens het regt bij den uitvoer van boter en kaas, maakt het altijd een punt van overweging uit, of de schatkist zich die opoffering met eenig goed gevolg getroosten kan. In alleen gevalle mag men zich bereids over eene prijs-verhooging dier artikelen verheugen. Ten bewijze dat de regering ook dit punt geenszins uit het oog verliest, wordt door Z. Exc. bijgebragt, dat zij de aanneming van een voorstel heeft tegengehouden, hetwelk zelfs door de Staten van Friesland was ondersteund, en ten oogmerk had een regt van 5 centen op elk pond boter te leggen, dat te Harlingen voor buiten 's lands zou worden uitgevoerd.

Wat het brandhout aangaat, voor die brandstof is bij het tarief zelfs reeds de noodige voorzorg genomen. Dat hetzelve geheel van impost zou zijn ontheven, is niet het geval. In onderscheidene steden is er een hooge impost op dat artikel gelegd.

Te dezer gelegenheid moet echter worden opgemerkt, dat de accijns en de in- en uitgaande regten twee geheel verschillende zaken zijn, en men dezelve geenszins moest verwarren. Intusschen zal ook dit artikel in nadere overweging worden genomen.

„Mogt de kamer", zegt de minister ten slotte, „zich met het voorstel vereenigen, dan zal zij mij aanmoedigen, om den milden weg, welke ik steeds in deze kamer heb voorgestaan, en ook bij dit ontwerp heb in het oog gehouden, te blijven bewandelen. Bij eene verwerping daarentegen, zal zij mij afschrikken de teedere plant, het tarief, aan te raken."

De heer *de Jonge* vraagt het woord, en zegt dat tractaten onze wetten niet regtvaardigen. Wil men dientegenwoordigen maatregel nopens de steenkolen doordrijven, en hierdoor Duitschland tegen ons voorinnemen, dan hebben wij zeker te wachten, dat men ons met dezelfde maat zal meten. De spreker weet wel, dat men de mogelijkheid aanneemt van eene daling in den prijs der Roerkolen; doch op waarschijnlijkheden mag hij geene goedkeurende stem uitbrengen. Zijns inziens worden wel degelijk de fabrijkanten, die gewoon of in de volstrekte noodzakelijkheid zijn, om Roerkolen te gebruiken, gedwongen om met moeite en opofferingen andere brandstoffen te erlangen, en dit strijdt met eene goede staatshuishoudkunde. Digt bij de residentie zelve, in de glasblazerij nabij Delft, gebruikt men genoegzaam niet dan Roerkolen.

De heer *Luzac* verzekert, dat het verzoekschrift van de kamer van koophandel en fabrijken te Leiden op de zuivere waarheid berust, men alsdaar eene groote hoeveelheid Roerkolen bezigt. Hij meent verder, dat men geen doorslag mogen het gebruik van kolen maken moet; dat, bijv. in Leiden, eene fabrijkvrijstelling voor 35 stand heeft verkregen, en eene andere voor 4,000, weder eene andere voor 3,000, zoo dat het gebruik al zeer sterk verschilt.

De heer *Frets* brengt mede een voorbeeld van glasblazerij aan waarin volstrekt Roerkolen verbruikt moeten worden.

De heer *Hooft* heeft uit des ministers rede thans officieel tot zijne verwondering vernomen, dat haardasche naar België vervoerd wordt. Hij verlangt te weten of deze de regten betalen?

Z. Exc. de minister licht nog eenige punten toe, en houdt vol, dat het hier geen nieuw regt op de steenkolen geldt, en dat de schatkist geen voordeel voor haar uit deze wet beoogt maar, bij eene wezenlijke vermindering van regten, de schatkist bovendien voor schade gevrijwaard wordt, welke het gevolg zou zijn van de toepassing der jongste traktaten van scheepvaart. Men had zoo veel van de noodzakelijkheid tot het gebruiken van Roerkolen en glasblazerijen gesproken; intusschen zal men in Engeland toch wel Engelsche kolen daarvoor bezigen en het Engelsche glas is intusschen wel het beste. Na eene kleine woordenwisseling tusschen Z. Exc. en den heer *van Alphen* worden de beraadslagingen gesloten en wordt het ontwerp in hoofdelijke omvrage gebragt, waarvan de uitslag was, dat hetzelve werd afgestemd met eene meerderheid van 33 tegen 16 stemmen. Z. M. zal dienvolgens eerbiedigst worden verzocht, dit ontwerp van wet in nadere overweging te nemen.

Voor het ontwerp hebben gestemd de heeren Quintus, Binkes, Star Busmann, van Swinderen, van Hoorn van Burgh, van Welderen Rengers, Boddaert, Luyben, d'Ecury, van der Gronden, Kniphorst, Cats, Lemker, Beelaerts, Gockinga en van Syzema.

Tegen hetzelve hebben gestemd: de heeren Hooft, van de Mortel, de Bordes, Vyfhuis, de Jonge, Röell, Clifford, Op den Hooff, Verwey-Mejan, Frets, Druijvesteijn, van Wickevoort Crommelin, Corver Hooft, de la Court, Backer, van Rappard, Repelaer, van den Velde, Hinlopen, Junius van Hemert, Sandberg, Tromp, Snouck Hurgronje, Schimmelpenninck, Dijkmeester, van Reenen, van Nagel, van Meeuwen, van Dam van Isselt, Donker-Curtius, Roberts, van Alphen en Luzac.

Vervolgens geeft de voorzitter kennis, dat hij van Z. Exc. den minister van buitenlandsche zaken het berigt ontvangen heeft, dat dezelve zich zou ten 2 ure in de kamer begeven, om, namens Z. M., aan dezelve eene staatkundige mededeeling te doen.

Te dien einde wordt de openbare vergadering gescheiden, en vormt zich de kamer in comité-generaal.

— Bij 's Konings besluit van den 11den Maart 1838, n°. 79, zijn met den eersten April aanstaande uit het vaste korps zee-officieren der Nederlandsche Marine ontslagen, en met dien datum uit dat korps afgevoerd:

De schout bij nacht *J. A. van der Straten*, met toekenning van den rang van vice-admiraal;

de schout bij nacht *J. H. Bolken*;

de kapiteins ter zee *L. L. Spengler*, *P. de Lange*, *J. F. G. Wardenburg*, *A. van Daalen*, *H. W. de Quartel*, *N. P. Blommendal* allen met toekenning van den rang van schout bij nacht; *W. Tieman* en *J. W. van Rijn*;

de kapitein-luitenants ter zee *A. J. Tam*, *J. P. Muller* en *J. Godsen*, allen met toekenning van den rang van kapitein der zee; onder bepaling tevens, dat al de gemelde zee-officieren, te rekenen van af den 1sten April 1838 zullen treden in het genot van zoodanig pensioen als waarop zij, naar aanleiding van het bij Zr. Ms. besluit van den 21sten Februarij 1837 (Staatsblad n°. 4) vastgesteld reglement, in hunne tegenwoordige rangen, in evenredigheid van derzelver dienstjaren geacht zullen worden in aanmerking te kunnen komen.

Voorts zijn bij hetzelfde besluit, met ingang van den 1sten April 1838, in het gemelde vaste korps zee-officieren bevorderd:

tot schouten bij nacht de kapiteins ter zee *E. Lucas* en *G. A. Pool*;

tot kapiteins ter zee:

de kapitein-luitenants ter zee *F. Jonker*, *A. C. Edeling*, *D. W. Paling* en *N. L. Koops*;

tot kapitein-luitenants ter zee:

de luitenants ter zee van de eerste klasse, *W. Enslie*, *J. P. Woutersz*, *G. C. Verdooren*, *L. de Koning*, *J. F. D. Bouricius*, *X. A. Schutit*, *H. A. van Karnebeek*, en *C. D. Fehrmann*.

tot luitenants ter zee van de eerste klasse:

de luitenants ter zee van de tweede klasse, Z. K. H. Prins *Willem Frederik Hendrik*, *W. Woutersz*, Jhr. *G. A. Tindal*, *J. H. Volmer Knollaers*, *A. A. Bouricius*, *W. H. Dittlof Tjassens* en *C. E. van der Brugghen*;

tot luitenants ter zee van de tweede klasse:

de adelborsten der eerste klasse, *J. Ritmeester*, *J. van der Meesch*, *H. Kemper*, *G. J. Fabritius*, *J. J. Wichers* en *P. A. J. Blois van Treslong Prins*.

— Uit Amsterdam wordt nader, ter terechtwijzing van een vroeger berigt gemeld, dat de strenge winter niet de minste schade aan de begonnen werken voor den spoorweg van Amsterdam naar Haarlem heeft aangerigt.

Plaatsgebrek belet ons uittreksels uit de duitsche dagbladen te geven, die overigens niet veel van belang inhouden.

Ter Antwerpsche beurs van gisteren (13 *Maart*) waren genoteerd: Belg. 101; O. Met. 106; Sp. Ardoin 18⅝; Nap. 1. 93¾; Rom. L. 101; Certif. te Antw. 100; Braz. 76. — Wissel op Amst. en Rott. pari.

Ter Londensche beurs van den 10den waren genoteerd: 3 pCt. cons. 93¼; Ned. 2½ pCt. 53; ditto 5 pCt. 103⅝; Spanje 19⅝, 20; Portugal 19½; Braz. 75½; Columb. 28¾.

WAARDE STADGENOOTEN!

Bij eenen winter, zoo streng en langdurig, als sints jaren niet werd beleefd, hebben wij uwe menschlievendheid ingeroepen, en gelukte het ons eenigermate in de behoefte der noodlijdenden te helpen voorzien, wij danken zulks uwe welwillende medewerking.

Uit het verslag en de rekening, in onze vergadering van heden, door de Commissie tot dat einde uit ons midden benoemd, ter tafel gebragt, is gebleken, dat, behalven eene doorgaande deelneming van ruim *drie honderd aandeelen*, nog eene buitengewone ondersteuning werd gevonden, in de Bijdragen op verschillende wijzen, doch allen met hetzelfde doel, ook door anderen ingezameld.

Zoo bragt eene Leertrede van den wel-eerwaarden heer JAMES, Predikant bij de Waalsche gemeente albier, door den heer W. A. OUDEN geheel kosteloos uitgegeven, de vrij belangrijke som van *f* 57½ op, die in *aandeelen* onzer inrigting werd besteed.

Zoo zonderden heeren Commissarissen van het muzijk-gezelschap *de Harmonie*, tot hetzelfde einde, eene som van *f* 48,— af, uit de opbrengst van een ten behoeve der noodlijdenden gegeven Concert.

Zoo deed men zelfs op verzoek van heeren Kadetten der Koninklijke Militaire Akademie, twee geheel bijzondere uitdeelingen: de eene van levensmiddelen en brandstoffen; de andere van brandstoffen alleen; waarvan de kosten a *f* 201,—, geheel uit de opbrengst van een ander Concert, door deze edele jongelingen bezorgd, werden bestreden; — terwijl later nog een *Zestal dichtstukjes*, door twee hunner, de heeren WESTENBERG en VAN HOËVELL uitgegeven, eene som van *f* 67,— opbragten, en gelegenheid gaven om de beide laatste uitdeelingen met juist *honderd aandeelen* te verhoogen.

Eindelijk kwamen der commissie nog *f* 118,75 ter hand van twee andere dichtstukken, door de heeren ROORDA VAN EYSINGA en RAMAKERS ten voordeele der armen afgestaan, en door hunne mede gecommitteerden de heeren F. P. SERRE en BANNES EN COMP., kosteloos ter uitgave gereed gemaakt, welk bedrag speciaal heeft gestrekt, om aan onde huiszittende armen eenige verkwikking te bezorgen.

Dit een en ander, gevoegd bij het beloop der inschrijvingen, deed dan de ontvangsten der commissie tot de aanzienlijke som van *f* 2057,43⅝ klimmen; terwijl de uitgaven hebben beloopen *f* 2004,45⅝; voor welk laatst bedrag in alles, dat is in zeventien uitdeelingen, ruim *zes duizend portien* SOEP, *zes duizend Nederlandsche ponden* BROOD en ongeveer *seventig duizend* TURVEN zijn verstrekt.

Voorwaar, eene belangrijke tegemoetkoming in den dringenden nood, vooral wanneer men bedenkt, dat dezelfde milddadigheid, die dit tot stand bragt, op zoo vele andere wijzen met niet minder nadruk werd ingeroepen, en zich ten gunstigste deed kennen.

Doch terwijl wij in zoo eene ruime medewerking stof tot dankbaarheid vinden, terwijl wij ons in alle opzigten over den goeden uitslag dezer pogiug mogen verheugen, moet wel de wensch bij ons opkomen, dat dezelve slechts eene proeve of de voorlooper zij van eene meer duurzame inrigting. Algemeen is het erkend, dat eene verwarmende spijze den behoeftigen des winters de beste verkwikking aanbrengt; in vele plaatsen van ons Vaderland wordt reeds sinds jaren daarin geregeld voorzien, en het nut ondervonden; het zoude dus voor Breda waarschijnlijk mede eene aanwinst zijn, indien die wensch werd verhoord, en wij hebben gemeend reeds dadelijk daarom het onze te moeten toebrengen, door op nieuw eene Commissie te benoemen, die van nu af aan met de voorbereiding van dergelijke uitdeeling voor eenen volgenden winter belast is. Moge die Commissie, aan welke het saldo tot hiertoe in kas gebleven, is opgeheerd, in daarvan ten meeste nutte gebruik te maken, wanneer zij op hare beurt uwe hulp en medewerking zal inroepen, ook wederom dien bijval vinden, waarvoor wij bij dezen onzen hartelijk dank betuigen.

Breda 12. *Maart* 1838.

Het Departement Breda der *Maatschappij tot nut van 't Algemeen.*

M. SMITS, *Voorzitter.*

J. H. VAN DEN HOEVEN, *Secretaris.*

Ter Amsterdamsche beurs van gisteren (13 *Maart*) waren genoteerd: Ned. Werk. Schuld 2½ pCt. 55⅝; idito 5 pCt. 102⅝; Kansb. 22⅛; Amort. idito 4½ pCt. 94¹⁵/₁₆; idito 3½ pCt. 78; Nationale 179¼, 180⅜; O. Indie 5 pCt. 90⅝; Ardoins 85 à 18½; 19; Met. 102¼; Columb. 21; Braz. 76¼.

*** Wordt gevraagd een PLAATSVERVANGER bij de Nationale Militie, voor de Ligting dezes jaars, welke voldoet aan de vereischten der Wet op de Nationale Militie. Men adresseere zich met geslotenen Brief onder de Letters J. C. *franco* aan de Uitgevers dezer, met vermelding den Voorwaarden.

*** De Burgemeester der Gemeente *Zevenbergen*, Provincie *Noord-Braband*, brengt ter kennisse van de Belanghebbenden, dat op aanstaanden Maandag dan 19. Maart de Keuring van vierjarige PREMIE-MERRIEN zal plaats hebben, terwijl op de *eerste* Woensdag in de maand April gewone PAARDEN- en BEESTENMARKT te *Zevenbergen* zal gehouden worden.

VOOR HET RIJK.

Amortisatie-Syndicaat.

Administratie der Bosschen, Wegen, Kaarten, enz.

EN HEFT HEREDE RESSORT.

PROVINCIE NOORD-BRABAND. ARRONDISSEMENT BREDA.

VERKOOPING VAN

EIKEN BOOMEN, DUNZEL EN SNOEIHAKKEN,

TE

in het Liesbosch,

MASTEN SPARREN, DUNZEL, ENZ.

In de Mast- en Ulvenhoutsche Bosschen onder 's Prinsenhage en Ginneken.

De Agent van het Domein te *Breda*, als daartoe gemachtigd, zal, op de navermelde dagen, uren en plaatsen, ten overstaan van den Notaris Mr. E. R. VAN NAERSSEN, residerende te *Breda*, Publiek Verkoopen te [illegible]

Op Maandag den [illegible], ten Huize en Herberge [illegible], in den *Zoudberg*, buitenzijde Ginneken Poort der Stad *Breda*.

41 kavelen MASTEN SPARREN en DUNZEL, waaronder een extra zware MASTEN-BOOM, in het *Mastbosch* onder *'s Prinsenhage* en *Ginneken*.

19 kavelen dito SPARREN en DUNZEL, in het *Ulvenhoutsbosch* onder *Ginneken*, en

1 kavel gehakt liggende HEESTERS en PLANTZOEN op het *Speelhuis* in den Rolder van *Belcrum*.

Op Woensdag den 21. Maart 1838, 's morgens om 10 uren, ten Huize en Herberge van PIETER DIBLEMAND, in de *Bloemkool* te *'s Prinsenhage*.

38 kavelen zoo op stam staande als gehakt liggende EIKEN en andere BOOMTJES, DUNZEL enz., in differente perken van het *Liesbosch*, onder *'s Prinsenhage*.

De Konditien van Verkoop liggen ter lezing ten Kantore van den Agent, terwijl bij de Plantsoenmeesters nadere informatien en aanwijzing mitsgaders de Polities te bekomen zijn.

De Agent voornoemd,

M. SMITS.

VERHURING VAN MOLENS.

Mr. VAN WELY, Notaris te *Rozendaal*, zal, ten verzoeke van J. F. VERBIEST, wonende aldaar, publiek presenteren te Verhuren, voor een termijn van *zes* jaren:

1°. De WIND-KORENMOLEN, te *Rozendaal*, genaamd *de Kade-Molen.*

2°. De WIND-KORENMOLEN [illegible], genaamd *de Kalsdonksche Molen.*

Beide te aanvaarden 1° Mei 1838.

De Molens zullen ieder afzonderlijk en ook gecombineerd worden gepresenteerd.

De Verhuring zal plaats hebben ten Herberge van Q. GIELEN, te *Rozendaal*, op Vrijdag den 13. April 1838 des namiddags ten 5 uren.

Nader ondersigt te bekomen ten Kantore van den Notaris en bij J. F. VERBIEST bovengenoemd, alwaar inmiddels de Molens ook uit de hand kunnen gehuurd worden.

Te HUUR in het aangenaam gelegen Dorp *Ginneken*, op den vrolijksten stand, een HUIS, bestaande uit 3 Behangen Kamers en 2 Slaapvertrekken, ruime Keuken en verdere Commoditeiten voor eene Huurwaarde à *f* 160 's jaars. Te bevragen bij de Uitgevers dezer.

*** Décidément, le Sirop de JOHNSON est devenu un agent précieux dans la pratique journalière des médecins; voici comment ils s'expriment: Depuis bientot un an que je pris l'usage du Sirop de pointes d'Asperges, j'en ai fréquemment retiré de grands avantages. Je l'ai employé avec succès contre les palpitations avec ou sans lésion organique, les tonx nerveuses etc.

Catarrhales, les hydropisies et contre certaines irritation cutanées. Ses vertus diurétiques et [illegible] avec complication de symptômes nerveux qui avaient résisté à tous les autres moyens curatifs.

C'est pour moi un véritable plaisir d'attester la vérité de ces faits et de payer à M. JOHNSON un juste tribut d'éloges pour avoir enrichi la matiere médicale d'un agent précieux qui, presque toujours utile et jamais nuisible, ne peut être suppléé par aucun autre. (Signé) [illegible]

Dépôts à la Haye chez [illegible]; à Rotterdam chez [illegible]; à Breda chez VAN DEN GOORBERGH; à Leyden chez ZINER, confiseur; à Utrecht chez REUSER; à Bois le Duc chez WELSCH; à Dordrecht chez VAN GORCUM.

Te BREDA bij BROESE EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.